

№ 24 (336)
2023

червень 2023

Професійний

БУХГАЛТЕР

ibuhgalter.net

Податковий кредит з ПДВ:

визначаємося з періодом
формування

с. 6

Податок на нерухомість:

огляд свіжих роз'яснень
податківців

с. 12

Календар бухгалтера та ФОП

на липень 2023 року

с. 25

ВИДАННЯ ДЛЯ ТИХ, ХТО ХОЧЕ ВСТИГАТИ БІЛЬШЕ

 СТРІЧКА НОВИН 3

 СТАТТІ

Світлана Куртенок

**Податковий кредит з ПДВ:
визначаємося з періодом формування** 6

Для того щоб задекларувати податковий кредит, у платника ПДВ не лише мають бути документальні підстави, а й він ще має визначитися з тим, в декларацію за який саме звітний період його «покласти». І часом цю задачу не так вже й легко розв'язати. Про це й поговоримо в матеріалі.

 ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Євгенія Поставна

**Податок на нерухомість:
огляд свіжих роз'яснень податківців** 12

**Перелік матеріалів, опублікованих
у газеті «Професійний бухгалтер»
у II кварталі 2023 року** 18

**Місяць за 5 хвилин:
червень 2023 року** 24

**Календар бухгалтера та ФОП
на липень 2023 року** 25

 ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ

**На сайті електронної версії
газети (www.ibuhgalter.net)
ви зможете знайти
додаткові матеріали**

(посилання на них позначені так:)

**ПЕРЕДПЛАТНИКА
ДЛЯ КОНСУЛЬТАЦІЙ
У ЛИПНІ 2023 РОКУ**

7032

НОВИЙ КОМПЛЕКТ:

ГАЗЕТА «ПРОФЕСІЙНИЙ БУХГАЛТЕР»

ТА «ПРОФБУХ LIVE»

«ПРОФБУХ LIVE»

Новий відеопроduct, що вигідно доповнює газету «Професійний бухгалтер» та її комплекти.

Це щомісячний вебінар, що складається з двох частин:

ПЕРЕДПЛАТНИКИ «ПРОФБУХ LIVE» ОТРИМУЮТЬ:

унікальну відеотеку з 12 ВИПУСКІВ за рік, яка в комплекті з газетами надасть бухгалтеру вичерпну, детальну та якісну інформацію як у звичній текстовій формі, так і у ФОРМИ ВІДЕО.

огляд змін і новин за місяць

тематичний відеопрактикум з важливої теми

Документи та скорочення номера

ПКУ — Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.

ЦКУ — Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.

ГКУ — Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.

КЗпП — Кодекс законів про працю України від 10.12.1971.

КпАП — Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X.

Закон про бухоблік — Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV.

Закон про ЄСВ — Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI.

Закон про соцстрахування — Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV.

Закон про РРО — Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.1995 № 265/95-ВР.

КВЕД-2010 — Національний класифікатор України ДК 009:2010, затверджений наказом Держспоживстандарту від 11.10.2010 № 457.

ІПК — індивідуальна податкова консультація.

ЗІР — загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс Державної фіскальної служби України (www.zir.sfs.gov.ua).

ВЗ — військовий збір.

ЗЕД — зовнішньоекономічна діяльність.

ЄСВ — єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

ЄП — єдиний податок.

ПДВ — податок на додану вартість.

ПДФО — податок на доходи фізичних осіб.

БВ — бюджетне відшкодування.

ЄРПН — Єдиний реєстр податкових накладних.

ЄДР — Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань

НМА — нематеріальні активи.

МЗП — мінімальна заробітна плата.

ОЗ — основні засоби.

ПЗ — податкові зобов'язання.

ПК — податковий кредит.

ПН — податкова накладна.

ПМП — прожитковий мінімум для працездатної особи.

ПСП — податкова соціальна пільга.

РРО/ПРО — реєстратор розрахункових операцій/програмний РРО.

СЕА — система електронного адміністрування.

УР — уточнюючий розрахунок.

ФОП — фізична особа — підприємець.

договір ЦПХ — договір цивільно-правового характеру.

к. дн. — календарні дні.

р. дн. — робочі дні.

нмдг — неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

🔍 — цей документ (консультацію) ви зможете знайти на сайті електронної версії газети (www.ibuhgalter.net).

В.о. головної редакторки
Куртенок Світлана

Засновник і видавець газети
ТОВ «Видавнича група «АС»

Редакція:
а/с 110, м. Київ, 03186
тел.: +38 (067) 576-60-07
e-mail: pb@ibuhgalter.net
www.ibuhgalter.net

Електронна версія:
www.ibuhgalter.net

Відділ передплати:
тел. 0 800 300 395

Реєстраційне свідоцтво:
КВ № 21749-11649Р від 21.12.2015 р.

Ціна договірна

Періодичність виходу:
чотири рази на місяць

Передплатний індекс:
українська мова **98131**

© **ТОВ «Видавнича група «АС»**

Повне або часткове відтворення авторських матеріалів, розміщених у газеті «Професійний бухгалтер», допускається тільки з письмового дозволу ТОВ «Видавнича група «АС»

КОМПЛЕКТОВАННЯ ДЛЯ БЕЗПІЛОТНИХ АПАРАТІВ ЗВІЛЬНЕНО ВІД ВВІЗНОГО МИТА ТА ПДВ

Законом України «Про внесення зміни до підрозділу 2 розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій з ввезення товарів для потреб виробництва та/або ремонту безпілотних систем» від 29.05.2023 № 3123-IX (далі — Закон № 3123) тимчасово, до припинення або скасування воєнного стану в Україні, звільнено від оподаткування ПДВ операції з ввезення на митну територію України (в тому числі шляхом переміщення (пересилання) у міжнародних поштових та експрес-відправленнях) в митному режимі імпорту (в тому числі раніше поміщених в інші митні режими): складових (матеріалів, вузлів, агрегатів, устаткування та комплектувальних виробів) безпілотних систем (далі — товари), визначених п. 9²⁷ розд. XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України від 13.03.2012 № 4495-VI (далі — МКУ), що ввозяться суб'єктами господарювання для використання у власній виробничій діяльності з виробництва та/або ремонту безпілотних систем, які класифікуються у товарних позиціях 8806, 8906 згідно з УКТ ЗЕД. Відповідні зміни внесено шляхом додання п. 95 підрозд. 2 розд. XX ПКУ.

Також Законом України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо звільнення від оподаткування ввізним митом окремих товарів оборонного призначення, товарів

для потреб виробництва та/або ремонту безпілотних систем» від 29.05.2023 № 3124-IX (далі — Закон № 3124) внесено зміни до МКУ, зокрема додано новий п. 9²⁷ розд. XXI МКУ, відповідно до якого тимчасово, до припинення або скасування воєнного стану в Україні, звільняються від оподаткування ввізним митом складові (матеріали, вузли, агрегати, устаткування та комплектувальні вироби) безпілотних систем, що класифікуються за кодами згідно з УКТ ЗЕД 3926, 4016, 6815, 7326, 8302, 8407, 8408 10 41 00, 8412 29 89 90, 8414, 8471, 8479 89 97 90, 8479 90 20 00, 8479 90 70 00, 8501, 8504, 8506, 8507 60 00 00, 8517 (крім 8517 13 00 00), 8523, 8525, 8526, 8529, 8536, 8537, 8538 90 99 00, 8538 90 91 00, 8542, 8543 (крім 8543 40 00 00, 8543 70 50 00), 8544, 8804 00 00 00, 8807, 9002 11 00 00, 9002 19 00 00, 9005, 9013, 9014, 9015 10 00 00, 9025, 9027, 9029, 9032 81 00 00, 9032 89 00 00, що ввозяться на митну територію України (в тому числі переміщуються (пересилаються) на митну територію України в міжнародних поштових та експрес-відправленнях) та поміщуються в митний режим імпорту (в тому числі раніше поміщені в інші митні режими) підприємствами для використання у власній виробничій діяльності з виробництва та/або ремонту безпілотних систем, що класифікуються в товарних позиціях 8806, 8906 згідно з УКТ ЗЕД.

Закон № 3123 та Закон № 3124, які набули чинності з 22.06.2023.

ЗМІНЕНО ОДИН ІЗ КРИТЕРІЇВ РИЗИКОВОСТІ ПЛАТНИКА ДЛЯ БЛОКУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ

Кабмін постановою від 16.06.2023 № 603 (далі — постанова № 603) вніс зміни до п. 5 Додатка 1 до Порядку зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, затвердженого постановою КМУ від 11.12.2019 № 1165 (далі — Порядок № 1165). Нагадаємо, що в Додатку 1 до Порядку № 1165 наведено критерії ризиковості платника податку, за наявності хоча б одного з яких за результатами автоматизованого моніторингу реєстрація ПН/ПК, складених та/або відправлених на реєстрацію в ЄРПН таким платником, зупиняється. Зокрема, оновлений критерій ризиковості платника, наведений у п. 5 Додатка 1 до Порядку № 1165, передбачає, що платник може бути віднесений до ризико-

вих у разі відсутності в нього «*відкритих рахунків у банку / небанківського надавача платіжних послуг, крім рахунків у Казначействі (крім бюджетних установ)*». Раніше відповідний критерій не містив згадки про рахунки, відкриті платником у небанківських надавачів платіжних послуг.

Постанова № 603 набула чинності 20.06.2023.

Зауважимо, що нещодавно Кабмін постановою «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1165» від 02.06.2023 № 574 вже оновив принципи блокування ПН/ПК. Ці зміни мають запрацювати з 08.07.2023. Щодо цього питання радимо ознайомитися з матеріалом «Порядок блокування податкових накладних: знову зміни...» // «ПБ», № 23/2023, с. 5.

НАЦБАНК ПОМ'ЯКШИВ ДЕЯКІ ВАЛЮТНІ ОБМЕЖЕННЯ

Нацбанк постановою Правління НБУ «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18» від 20.06.2023 № 77 (далі — постанова № 77) вніс зміни до постанови Правління НБУ від 24.02.2022 № 18, якою встановлено деякі валютні обмеження на час військового стану.

Так, з **21.06.2023** НБУ дозволив резидентам здійснювати перекази за кордон для обслуговування й повернення нових зовнішніх кредитів, **кошти** за якими **надходять** з-за кордону **після 20.06.2023** на рахунки позичальників в українських банках. Резиденти матимуть змогу здійсню-

вати відповідні операції за одночасного дотримання низки умов, а саме переказ коштів за кордон здійснюється:

- з дотриманням максимальної процентної ставки в розмірі 12% річних — у разі переказу коштів з метою виплати процентів (з урахуванням комісій, зборів та інших платежів з обслуговування зовнішніх кредитів чи позик);
- лише за рахунок власних коштів позичальника в іноземній валюті (в тому числі тих, що залучені від нерезидентів у формі кредитів чи позик) — у разі переказу на виконання зобов'язань за кредитом чи позицією, що їх отримують на строк, **не більший від трьох років**;

- упродовж перших трьох років лише за рахунок власних коштів позичальника в іноземній валюті (в тому числі тих, що залучені від нерезидентів у формі кредитів чи позик) — у разі переказу коштів для повернення кредиту чи позики, що їх отримують на строк, **більший від трьох років**. Вод-

ночас позичальник може купувати іноземну валюту для виплати процентів, комісій, зборів та штрафів, а починаючи з четвертого року — і для повернення кредиту чи позики.

Переказ коштів для **дострокового повернення** коштів за кредитами та позиками **не дозволяється**.

ЗВІТУВАТИ ЗА ОНОВЛЕНОЮ ФОРМОЮ ОБ'ЄДНАНОЇ ЗВІТНОСТІ З ПДФО, ВЗ ТА ЄСВ СЛІД З ІІІ КВАРТАЛУ 2023 РОКУ

Податківці в роз'ясненні в категорії 103.25.31P нагадали, що наказом МФУ «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року № 4» від 02.03.2023 № 113 (далі — наказ № 113) були внесені зміни до форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків — фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (далі — Розрахунок) та Порядку його заповнення та подання, затверджених наказом МФУ

від 13.01.2015 № 4. Оскільки наказ № 113 набув чинності з 05.05.2023, з урахуванням п. 46.6 ПКУ, звітувати за новою формою Розрахунку платники мають за податковий період, що настає за періодом, в якому відбулося оприлюднення нових форм.

Тож податкові агенти вперше подають Розрахунок за оновленою формою, затвердженою наказом № 113, починаючи з **01 жовтня 2023 року** за звітний (податковий) період **ІІІ квартал 2023 року**.

УРЯД ЗМІНИВ ПРАВИЛА ПОБУТОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ

Кабмін постановою від 16.06.2023 № 614 (далі — постанова № 614) затвердив нові Правила побутового обслуговування населення (далі — Правила обслуговування), які встановлюють особливості регулювання відносин між споживачем та виконавцем у наданні побутових послуг на території України. Дія Правил обслуговування поширюється на відносини у сфері побутового обслуговування за договорами про надання послуг, виконання робіт (побутового підряду), найму (оренди), прокату та іншими договорами за згодою сторін. Зокрема, Правила обслуговування визначають особливості надання таких видів побутових послуг:

- ремонт та пошиття взуття;
- послуги хімічного чищення та фарбування (перфарбування) виробів;
- ремонт побутової радіоелектронної апаратури, побутових машин і приладів, ремонт та виготовлення металовиробів;
- ремонт та виготовлення меблів;

- перукарські, манікюрні та педикюрні послуги;
- ремонт та виготовлення ювелірних та інших виробів з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння;
- прання білизни;
- послуги лазень, саун і душів;
- послуги прокату.

Крім того, постановою № 614 скасовано вимогу щодо ведення книги відгуків та пропозицій, відповідно, згадку про неї виключено з інших нормативно-правових актів, які визначають, зокрема, надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, послуг із тимчасового розміщення (проживання), провадження туроператорської діяльності, провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном тощо.

Постанова № 614 набуває чинності з дня офіційного опублікування — 22.06.2023, водночас із цієї дати втрачає чинність постанова КМУ «Про затвердження правил побутового обслуговування населення» від 16.05.1994 № 313.

НОВІ АКЦИЗНІ МАРКИ ДЛЯ АЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ ТА ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ

Уряд постановою КМУ «Деякі питання маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів і рідин, що використовуються в електронних сигаретах» від 19.06.2023 № 618 (далі — постанова № 618) затвердив нові зразки акцизних марок для:

- алкогольних напоїв вітчизняного та імпортного виробництва;
- тютюнових виробів, тютюновмісних виробів для електричного нагрівання (ТВЕН) за допомогою підігрівача з електронним управлінням і рідин, що використовую-

ються в електронних сигаретах, вітчизняного та імпортного виробництва.

Також Уряд зобов'язав ДПС України, зокрема, забезпечити виготовлення та продаж марок акцизного податку нового зразка з **25.08.2023**, а також **припинити з 01.09.2023** продаж марок старого зразка, затверджених постановою КМУ від 12.02.2020 № 74 та постановою КМУ від 29.10.2020 № 1037.

Постанова № 618 набирає чинності 01.07.2023.

ЗАКРИТИ ФОП ВІДТЕПЕР МОЖНА НА ПОРТАЛІ ДІЯ

Мінцифри на офіційному сайті (thedigital.gov.ua → «Новини») повідомило про те, що на порталі Дія (diia.gov.ua) доступна нова послуга для бізнесу «Автоматичне закриття ФОП», яка дозволяє припинити підприємницьку діяльність

або змінити форму власності бізнесу. Фахівці відомства зауважили, що, для того щоб закрити ФОП, більше не потрібно заповнювати заяву вручну, а потім чекати, коли її опрацює державний реєстратор. Припинення ФОП відбувається без

участі людини, а дані автоматично підтягнуться з ЄДР. Це мінімізує людський фактор і унеможливить помилки в заяві. Скористатися послугою можуть ФОП, які мають реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП) або використовують паспортні дані замість картки платника податків. Для отримання послуги треба зробити декілька кроків:

- 1) авторизуватися на порталі Дія (diia.gov.ua);
- 2) в меню «Послуги» обрати послугу «Автоматичне закриття ФОП»;

- 3) натиснути «Подати заяву»;
- 4) перевірити всі дані, які автоматично підтяглися в заяву з ЄДР;

5) підписати заяву електронним підписом ФОП або кваліфікованим електронним підписом (КЕП) фізособи.

Після цього дані про закриття ФОП автоматично надійдуть в ЄДР та до податкової за місцем реєстрації. Статус заяви можна перевірити в розділі «Послуги» → «Замовлені послуги».

НАЦБАНК ЗБЕРІГ ОБЛІКОВУ СТАВКУ НА РІВНІ 25 %

Правління Нацбанку ухвалило рішення щодо збереження облікової ставки із 16 червня 2023 року на рівні 25 % річних. Збереження облікової ставки затверджено рішенням Правління НБУ «Про розмір облікової ставки» від 15.06.2023

№ 215-рш. Такий розмір облікової ставки діятиме щонайменше до 27 липня 2023 року — дати, коли має відбутися наступне засідання Правління НБУ з питань монетарної політики відповідно до затвердженого та оприлюдненого графіка.

ЛІЦЕНЗІЯ НА РОЗДРІБНУ ТОРГІВЛЮ АЛКОГОЛЕМ НА ДЕКИЛЬКА МІСЦЬ ПРОДАЖУ: ПОЯСНЮЄ ДПС

Податківці в роз'ясненні в категорії 113.03.31P роз'яснили, чи потрібно отримувати окремі ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями суб'єкту господарювання, який має магазин та кафетерій (буфет, ресторан тощо), що знаходяться в одній будівлі, але в окремих приміщеннях.

Зокрема, податківці зазначили, що згідно зі ст. 1 Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» від 19.12.1995 № 481/95-ВР (далі — Закон № 481) місцем торгівлі є місце реалізації товарів, у тому числі на розлив, в одному торговельно-приміщенні (будівлі) за місцем його фактичного розташування, для тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пива — без обмеження площі, для алкогольних напоїв, крім пива, — торговельною площею не менше 20 кв. м, обладнане РРО та/або ПРРО (незалежно від їх кількості) або де є КОРО (незалежно від їх кількості), в яких фіксується виручка від продажу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, незалежно від того, чи оформляється через них продаж інших товарів.

Також згідно зі ст. 15 Закону № 481 роздрібна торгівля, зокрема, алкогольними напоями (крім столових вин) може здійснюватися суб'єктами господарювання (в тому числі іноземними суб'єктами господарювання, які діють

через свої зареєстровані постійні представництва) всіх форм власності, у тому числі їх виробниками, за наявності у них ліцензій на роздрібну торгівлю. У додатку до ліцензії на роздрібну торгівлю, зокрема, алкогольними напоями суб'єкт господарювання зазначає адресу місця торгівлі і вказує перелік електронних контрольно-касових апаратів та інформацію про них (модель, модифікацію, заводський номер, виробника, дату виготовлення); реєстраційні номери КОРО, які знаходяться в місці торгівлі; фіскальні номери ПРРО.

Плату за ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями, крім сидру та перрі (без додання спирту), встановлено ст. 15 Закону № 481 на кожний окремий зазначений в ліцензії електронний контрольно-касовий апарат (КОРО), що знаходиться в місці торгівлі.

З огляду на наведене податківці зробили висновок, що суб'єкт господарювання (в тому числі іноземний суб'єкт господарювання, який діє через свої зареєстровані постійні представництва), який має магазин та кафетерій (буфет, ресторан тощо), які знаходяться в одній будівлі, але в окремих приміщеннях, для здійснення роздрібною торгівлі алкогольними напоями на вказаних об'єктах має отримати **одну ліцензію** на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями. Водночас плата за ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями справляється **за кожний окремий** зазначений у ліцензії електронний контрольно-касовий апарат (КОРО), що знаходиться в цьому місці торгівлі.

ПОДАТКОВИЙ КРЕДИТ З ПДВ: ВИЗНАЧАЄМОСЯ З ПЕРІОДОМ ФОРМУВАННЯ

Для того щоб задекларувати податковий кредит, у платника ПДВ не лише мають бути документальні підстави, а й він ще має визначитися з тим, в декларацію за який саме звітний період його «покласти». І часом цю задачу не так вже й легко розв'язати. Про це й поговоримо в матеріалі.

ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА

Загальні правила формування ПК прописані у ст. 198 ПКУ, яка й має відповідну назву — «Податковий кредит».

Так, відповідно до п. 198.1 ПКУ до ПК входять суми ПДВ, сплачені / нараховані в разі здійснення операцій із:

- а) придбання або виготовлення товарів та послуг;
- б) придбання (будівництва, спорудження, створення) необоротних активів;
- в) отримання послуг, наданих нерезидентом на митній території України, та в разі отримання послуг, місцем постачання яких є митна територія України;
- г) ввезення необоротних активів на митну територію України за договорами оперативного або фінансового лізингу;
- ґ) ввезення товарів та/або необоротних активів на митну територію України.

Майже те саме правило, тільки «у профіль», зафіксовано і в п. 198.3 ПКУ. Згідно з нормами цього пункту ПК звітного періоду визначається з огляду на договірну (контрактну)

вартість товарів / послуг та складається із сум податків, нарахованих (сплачених) платником податку за ставкою, встановленою п. 193.1 ПКУ, протягом такого звітного періоду у зв'язку з:

- придбанням або виготовленням товарів та наданням послуг;
- придбанням (будівництвом, спорудженням) ОЗ, інших необоротних матеріальних активів та незавершених капітальних інвестицій у необоротні капітальні активи;
- ввезенням товарів та/або необоротних активів на митну територію України.

Водночас п. 198.3 ПКУ містить важливе положення: нарахування ПК здійснюється **незалежно** від того, чи почали використовувати такі товари / послуги та ОЗ в оподатковуваних операціях у межах провадження господарської діяльності платника податку протягом звітного податкового періоду, а також від того, чи здійснював платник податку оподатковувані операції протягом такого звітного податкового періоду.

ДАТА ВІДНЕСЕННЯ СУМ ПОДАТКУ ДО ПК

Порядок визначення дати віднесення сум ПДВ до ПК регламентовано п. 198.2 ПКУ.

Правило «першої події» У загальних випадках п. 198.2 ПКУ датою віднесення сум ПДВ до ПК визначає дату тієї події, що відбулася раніше:

- **дату списання коштів** з рахунку платника податку в банку / у небанківського надавача платіжних послуг на оплату товарів / послуг¹;
- **дату отримання** платником податку **товарів / послуг**.

Інші випадки Але є також операції, щодо яких дата формування ПК визначається інакше, а саме:

- для операцій із **ввезення на митну територію України товарів** — **дата сплати податку** за податковими зобов'язаннями згідно з п. 187.8 ПКУ;

- для операцій з **постачання послуг нерезидентом** на митній території України — **дата складення платником ПН** за такими операціями за умови реєстрації такої ПН в ЄРПН;
- **для лізингоодержувача** (орендаря) в разі здійснення операцій з **фінансового лізингу** (фінансової оренди) — **дата фактичного отримання об'єкта** фінансового лізингу (фінансової оренди) таким лізингоодержувачем (орендарем);
- **для замовника в довгострокових договорах** (контрактах)² — **дата фактичного отримання замовником результатів робіт** (оформлених актами виконаних робіт) за такими договорами (контрактами).

Касові особливості Але це ще не все: п.п. 14.1.266 ПКУ визначає поняття **касового**

1

В разі постачання товарів / послуг, оплата яких здійснюється електронними грошима, — дата списання електронних грошей платника податків як оплата товарів / послуг, що підлягають постачанню, на електронний гаманець постачальника.

2

Згідно з визначенням довгострокових договорів (контрактів), яке наведено в п. 187.9 ПКУ.

методу для цілей оподаткування ПДВ. Це такий метод податкового обліку, за яким:

- **дата виникнення ПЗ** визначається як **дата зарахування (отримання) коштів** на рахунки платника податку в банку / у небанківського надавача платіжних послуг, на електронний гаманець у емітента електронних грошей та/або на рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, у касу платника податків або дата отримання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) ним товарів (послуг);
- **дата віднесення сум ПДВ до ПК** визначається відповідно як **дата списання коштів**.

Осіб, які застосовують / можуть застосувати касовий метод податкового обліку, визначено пп. 187.1, 187.10 ПКУ, а також п. 44 підрозд. 2 розд. XX ПКУ (категорія 101.06 ЗІР)

У категорії 101.13 ЗІР) податківці більш детально роз'яснюють правила формування ПК за касовим методом:

- якщо платник податку придбаває (виготовляє) товари / послуги / ОЗ, які призначаються для їх використання в операціях, за якими ПЗ визначаються за касовим методом, то суми податку, сплачені у зв'язку з таким придбанням (виготовленням), до ПК включаються теж за касовим методом;
- за операціями, за якими ПЗ нараховуються в загальноновстановленому порядку відповідно до ст. 187 ПКУ, ПК виникає за правилами, визначеними ст. 198 ПКУ;
- при одночасному застосуванні платником ПДВ двох способів обліку ПЗ (за касовим методом та за подією, що сталася раніше), а придбані та/або виготовлені ним товари / послуги призначені для часткового використання в операціях, за якими дата виникнення ПЗ визначається частково за касовим методом,

а частково — за подією, що сталася раніше, то ПК відповідно виникатиме пропорційно такому призначенню та використанню таких товарів / послуг.

Коли дата ПК ≠ дата ПЗ Як відомо, найчастіше підставою для формування ПК є ПН, а відповідно до п. 201.10 ПКУ платники ПДВ **складають ПН на дату виникнення ПЗ**. Своєю чергою, порядок визначення дати виникнення ПЗ встановлено ст. 187 ПКУ. Часто дата формування ПЗ постачальником (вона ж — дата складання ПН) і дата віднесення покупцем сум ПДВ до ПК збігаються, адже в загальних випадках і п. 187.1, і п. 198.2 ПКУ наказують користуватися правилом «першої події».

Проте трапляється й так, що за однією операцією дата виникнення ПЗ та дата віднесення сум ПДВ до ПК не є тотожними.

Наприклад, якщо оплата товарів / послуг здійснюється за рахунок бюджетних коштів, то відповідно до п. 187.7 ПКУ датою виникнення ПЗ постачальника буде дата зарахування коштів на рахунок платника податку в банку / у небанківського надавача платіжних послуг .

Водночас дата віднесення покупцем сум ПДВ до ПК визначатиметься за загальним правилом «першої події». Якщо такою подією було постачання, то виходить цікава картина: для покупця вже настала «дата ПК», а для постачальника «дата ПЗ» (а отже, й дата складання ПН) настане пізніше, а саме в день оплати. Але ж покупцю все одно доведеться чекати дня формування ПЗ продавцем, адже без ПН немає й ПК. Таку позицію висловили й податківці в ІПК ДПС від 08.07.2021 № 2683/ІПК/99-00-21-03-02-06.

Інша ситуація: покупець веде облік за касовим методом, а постачальник — за загальними правилами. В такому разі якщо «першою подією» буде постачання, то на дату такого постачання у постачальника виникнуть ПЗ, і він, відповідно, повинен буде скласти ПН. Водночас у покупця дата формування ПК настане пізніше, а саме тоді, коли відбудеться списання коштів в оплату такого постачання.

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ПРАВА НА ПК

Не входять до ПК суми податку, сплаченого (нарахованого) у зв'язку з придбанням товарів / послуг, **не підтверджені**:

- ПН/РК, зареєстрованими в ЄРПН;
- чи митними деклараціями .
- чи іншими документами, передбаченими п. 201.11 ПКУ.

Це правило прописано в п. 198.6 ПКУ.

ПН/РК Вимогам до ПН присвячено ст. 201 ПКУ. Як ми вже зазначали вище, в загальному випадку ПН складають на дату виникнення ПЗ з ПДВ (п. 201.1 ПКУ). Положення п. 201.7 ПКУ уточнюють, що ПН слід складати на кожне повне або часткове постачання то-

 Або дата отримання відповідної компенсації в будь-якій іншій формі.

 Тимчасовими, додатковими та іншими видами митних декларацій, за якими сплачуються суми податку до бюджету в разі ввезення товарів на митну територію України.

варів / послуг, а також на суму коштів, що надійшли на рахунок у банку / у небанківського надавача платіжних послуг як попередня оплата (аванс).

Водночас особливі правила складання (в тому числі й датування) ПН передбачено п. 201.4 ПКУ в разі здійснення безперервних або ритмічних поставок. Також у визначених випадках п. 201.4 ПКУ дозволяє складати ПН за щоденним підсумком операцій.

Форму та порядок заповнення ПН затверджено наказом МФУ від 31.12.2015 № 1307. Детально зупинятися на правилах складання ПН ми не будемо, тим паче що ми вже присвячували цій темі окремі матеріали⁵. Виокремимо лише декілька найважливіших правил.

Правило 1. Скласти ПН/РК слід в електронній формі з накладанням КЕП⁶ уповноваженої особи та зареєструвати її в ЄРПН у встановлений ПКУ термін.

ДО ВІДОМА. Строки реєстрації ПН/РК в ЄРПН визначено в п. 201.10 ПКУ. Водночас на період дії воєнного стану та 6 місяців після місяця, в якому його буде припинено або скасовано, п. 89 підрозд. 10 розд. XX ПКУ встановлено тимчасові (подовжені) строки реєстрації⁷.

Підтвердженням для продавця про прийняття його ПН/РК до ЄРПН є квитанція в електронному вигляді в текстовому форматі. Відповідно до п.п. 69.18 підрозд. 10 розд. XX ПКУ на період до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану така квитанція надсилається **не пізніше наступного операційного дня**. Зауважте, що в мирний час відповідно до положень п. 201.10 ПКУ таку квитанцію мають надіслати продавцю **протягом операційного дня**. Датою та часом надання ПН/РК в електронному вигляді є дата та час, зафіксовані у квитанції.

ВАЖЛИВО! За правилами мирного часу, якщо протягом операційного дня не надійшла квитанція про прийняття, або неприйняття, або зупинення реєстрації ПН/РК, така ПН **вважається зареєстрованою в ЄРПН** (п. 201.10 ПКУ). На воєнний період це правило звучить дещо інакше: якщо **протягом наступного операційного дня після операційного дня, на який припадає граничний строк реєстрації ПН/РК**, не надійшла квитанція про прийняття, або неприйняття, або зу-

пинення реєстрації, така ПН **вважається зареєстрованою в ЄРПН** (п.п. 69.18 підрозд. 10 розд. XX ПКУ).

Правило 2. ПН має корелювати з первинною, а також містити належно заповнені обов'язкові реквізити, перелічені в п. 201.1 ПКУ.

Помилки в реквізитах (крім коду товару згідно з УКТ ЗЕД), які **не заважають ідентифікувати здійснену операцію**, її зміст (товар / послугу, що постачаються), період, сторони та суму податкових зобов'язань, не можуть бути причиною неприйняття ПН в електронному вигляді (абз. 11 п. 201.10 ПКУ).

Водночас, якщо податківці побачать в ПН такі помилки, які **заважають ідентифікувати операцію**, вони відмовлять покупцю в праві на ПК.

Правило 3. З метою отримання ПН/РК, зареєстрованих в ЄРПН, покупець надсилає в електронному вигляді запит до ЄРПН, за яким отримує в електронному вигляді повідомлення про реєстрацію ПН/РК в ЄРПН та ПН/РК в електронному вигляді. Такі ПН/РК вважаються зареєстрованими в ЄРПН та отриманими покупцем.

Правило 4. ПН, складена та зареєстрована в ЄРПН платником податку, який здійснює операції з постачання товарів / послуг, є для покупця таких товарів / послуг підставою для нарахування сум податку, що входять до ПК.

Правило 5. Відсутність факту реєстрації ПН в ЄРПН:

- не дає права покупцю на включення сум ПДВ до ПК;
- та не звільняє продавця від обов'язку включення суми ПДВ, вказаної в ПН, до суми ПЗ за відповідний звітний період.

Митні декларації В разі ввезення товарів на митну територію України документом, що посвідчує право на віднесення сум податку до ПК, є митна декларація, оформлена відповідно до вимог законодавства, яка підтверджує сплату податку (п. 201.12 ПКУ)⁸.

Інші документи Відповідно до п. 201.11 ПКУ підставою для нарахування сум податку, що входять до ПК, **без отримання ПН** також є:

- а) транспортний квиток, готельний рахунок або рахунок, що його виставляють платнику податку за послуги зв'язку, інші послуги, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, що містять загальну суму платежу, суму податку та податковий номер

5

«Податкова накладна-2021: шпаргалка для заповнення» // «ПБ», № 5/2021, с. 3,
«Податкова накладна та ПДВ-звітність: розбираємося з майбутніми оновленнями» // «ПБ», № 12/2023, с. 5,
«Зведена "ритмічна" податкова накладна: основи» // «ПБ», № 8/2018, с. 16.

6

Кваліфікований електронний підпис.

7

Додатково див. матеріал «Зміни до ПКУ: строки реєстрації податкових накладних, штрафи, електронні сервіси та інше» // «ПБ», № 6/2023, с. 5.

8

Детальніше про це див. у матеріалі «Митний ПДВ: правила та нюанси» // «ПБ», № 40/2020, с. 3.

9
У разі використання платниками для розрахунків зі споживачами РРО/ПРРО в касовому чеку мають бути зазначені дані про загальну суму коштів, що підлягає сплаті покупцем з урахуванням податку, та суму цього податку, що її сплачують у складі загальної суми.

продавця, крім тих, форму яких встановлено міжнародними стандартами;

б) касові чеки, які містять суму отриманих товарів / послуг, загальну суму нарахованого податку (з визначенням фіскального номера та податкового номера постачальника)⁹. Для цілей такого нарахування загальна сума отриманих товарів / послуг **не може перевищувати 200 грн за день** (без урахування ПДВ);

 ДО ВІДОМА. Податківці в категорії 101.24 ЗІР[Ⓞ], відповідаючи на запитання, чи слід відображати в розділі II декларації з ПДВ касовий чек, в якому загальна сума отриманих товарів перевищує 200 грн (без урахування ПДВ), зауважують: за таких обставин платник податку в разі відсутності ПН не має права віднести до складу ПК ані всю суму ПДВ, ані її частину, а отже, такий чек у розділі II податкової декларації з ПДВ не відображають.

в) бухгалтерська довідка, складена відповідно до п. 36 підрозд. 2 розд. XX ПКУ.

Первинка Нагадаємо, що положення п. 32² підрозд. 2 розд. XX ПКУ **тимчасово**, за податкові періоди лютий, березень, квітень, травень 2022 року, давали змогу формувати ПК на підставі первинки за операціями з придбання товарів / послуг, за якими постачальники не зареєстрували ПН/РК в ЄРПН.

ПОДАТКОВИЙ ПЕРІОД ДЛЯ ПК: ЧИ ЗАВЖДИ Є ВИБІР?

Отже, в загальних випадках за наявності підстав та документів платник ПДВ має право відобразити ПК у декларації з ПДВ за той звітний період, на який припадає дата віднесення відповідних сум до ПК. З цією датою ми вже розібралися вище. Тепер же поговоримо про те, чи можна перенести своє право на формування ПК до інших звітних періодів? Коли таке перенесення є добровільним, а коли примусовим?

ПК за ПН/РК Тут маємо настанови, прописані в п. 198.6 ПКУ:

- в разі якщо платник податку не включив у відповідному звітному періоді до ПК суму ПДВ на підставі отриманих ПН/РК, зареєстрованих в ЄРПН, таке право зберігається за ним протягом 365 к.дн. із дати складання ПН/РК;
- суми податку, сплачені (нараховані) у зв'язку з придбанням товарів / послуг, зазначені в ПН/РК, зареєстрованих

Зараз податківці зауважують, що право на ПК **зберігається** за умови, якщо такий ПК сформовано за звітні періоди лютий–травень 2022 року на підставі первинних (розрахункових) документів, отриманих платником податку за операціями з придбання товарів / послуг від:

- платника ПДВ, **у якого немає можливості своєчасно здійснити реєстрацію ПН/РК**, якщо за такими операціями будуть складені ПН/РК та зареєстровані в ЄРПН протягом 60 к.дн. із першого дня місяця, наступного за місяцем відновлення такої можливості, або протягом 6 місяців після припинення або скасування воєнного стану в Україні (категорія 101.13 ЗІР[Ⓞ]);
- особи, яка на дату виникнення ПЗ була зареєстрована як платник ПДВ та надалі **перейшла на сплату ЄП за ставкою 2%**, за умови, що ПН/РК були зареєстровані в ЄРПН протягом 60 к.дн. із дня відновлення реєстрації такої особи (постачальника) платником ПДВ (категорія 101.15 ЗІР[Ⓞ]).

Якщо немає факту реєстрації в ЄРПН ПН/РК після закінчення зазначеного часу, то сформований за первинкою ПК має бути виключений із декларації відповідного періоду шляхом подання УР. Тож платникам ПДВ, у яких в арсеналі залишився ПК, сформований за первинкою, наданою вищезазначеними категоріями постачальників, слід бути пильними.

в ЄРПН **з порушенням строку реєстрації**, включаються до ПК за звітний податковий період, в якому зареєстровано ПН/РК, але не пізніше ніж через 365 к.дн. із дати їх складання;

- платники податку, які застосовують касовий метод податкового обліку, суми податку, зазначені в ПН/РК, зареєстрованих в ЄРПН, та не включені до ПК протягом 365 к.дн. із дати їх складання через відсутність фактів списання коштів з рахунку платника податку (видачі з каси) або надання інших видів компенсацій вартості товарів / послуг, мають право на включення таких сум до ПК у звітному податковому періоді, в якому відбулося списання коштів (видача з каси) або надання інших видів компенсацій, але не пізніше ніж через 60 к.дн. із дати такого списання, надання інших видів компенсацій.

З огляду на це робимо такі висновки:

Висновок 1. Поки ПН/РК не зареєстровані в ЄРПН, ПК формувати не можна.

Висновок 2. Якщо ПН/РК зареєстровано в ЄРПН **своєчасно**, то право на формування ПК виникає в тому звітному періоді, в якому їх складено. Але за бажанням платник може відобразити такий ПК у поточній декларації за будь-який наступний звітний період в межах 365 к. дн. із дати складання ПН/РК.

Висновок 3. Якщо ПН/РК зареєстровано в ЄРПН **несвоєчасно**, то право на формування ПК виникає в тому звітному періоді, в якому їх зареєстровано. І знову-таки за бажанням платник може «відкласти» ПК на наступні звітні періоди. Головне — вкластися в 365 к. дн. із дати складання ПН/РК.

Висновок 4. Платники податку, які застосовують касовий метод податкового обліку, можуть включити до складу ПК суми ПДВ, зазначені в податкових накладних / розрахунках коригування до податкових накладних, якщо **виконуються одночасно дві умови**: оплата товарів / послуг та реєстрація ПН/РК в ЄРПН. Тобто касовики отримують право на формування ПК як за своєчасно, так і за несвоєчасно зареєстрованими ПН/РК у податковому (звітному періоді), в якому відбулося списання коштів з рахунків, видача з каси або надання інших видів компенсацій. За бажанням вони можуть обрати для формування ПК будь-який з наступних звітних періодів в межах 365 к. дн. із дати складання ПН/РК. Водночас якщо ці 365 к. дн. сплинули, а оплата так і не відбулася, то право на формування ПК може бути використане не пізніше ніж через 60 к. дн. із дати списання коштів / надання інших видів компенсацій.

Зауважимо, що наші висновки збігаються з тими, що їх виклали податківці в [категорії 101.13 ЗІР](#).

Але, крім цього, слід враховувати ще й такі моменти:

Момент 1. Як напевно багато хто пам'ятає, до 01.01.2022 п. 198.6 ПКУ дозволяв «відкласти» формування ПК не на 365 к. дн., а на 1095 к. дн. із дати складання відповідної ПН/РК. Зменшили цей строк Законом № 1914, який набрав чинності 01.01.2022 та виклав положення п. 198.6 ПКУ в новій редакції. Але тут законодавці потурбувалися про перехідні положення. Відповідно до п. 80 підрозд. 2 розд. ХХ ПКУ суми ПДВ, сплачені (нараховані) у зв'язку з придбанням товарів / послуг, зазначені в ПН/РК, які зареєстровані в ЄРПН та які до дати набрання чинності Законом № 1914 (тобто

до 01.01.2022) протягом 1095 к. дн. із дати їх складання не були включені до ПК, включаються до ПК протягом 365 к. дн. із дати набрання чинності Законом № 1914, але не пізніше 1095 к. дн. із дати складання таких ПН/РК.

Момент 2. Перебіг строку для включення сум ПДВ до ПК на підставі отриманих та зареєстрованих в ЄРПН ПН/РК зупиняється на період дії воєнного стану (п.п. 69.9 підрозд. 10 розд. ХХ ПКУ). І як зазначають податківці у вищезгаданій консультації з [категорії 101.13 ЗІР](#), строк на включення до ПК сум ПДВ (за ПН/РК, зареєстрованими в ЄРПН, в тому числі складеними до введення воєнного стану), встановлений п. 198.6 ПКУ та п. 80 підрозд. 2 розд. ХХ ПКУ, після припинення або скасування воєнного стану продовжується на кількість календарних днів, які припадають на період дії воєнного стану і протягом яких платник податку мав право на включення сум ПДВ до ПК.

Приклад. ПН від 21.06.2021, зареєстровану в ЄРПН (не має значення, своєчасно чи із запізненням), покупець досі не включив до складу ПК.

За правилами мирного часу строк, наданий п. 80 підрозд. 2 розд. ХХ ПКУ на формування ПК за цією ПН, мав сплинути 31.12.2022. Але оскільки з 24.02.2022 був введений воєнний стан, то після його припинення або скасування строк формування ПК за ПН від 21.06.2021 продовжиться на 311 к. дн. (тобто за період з 24.02.2022 по 31.12.2022).

Момент 3. В разі зупинення реєстрації ПН/РК в ЄРПН згідно з п. 201.16 ПКУ перебіг строків, зазначених у п. 198.6 ПКУ та п. 80 підрозд. 2 розд. ХХ ПКУ, **переривається на період зупинення реєстрації** таких ПН/РК в ЄРПН.

ПК за виправленою ПН Бувають випадки, коли в обов'язкових реквізитах ПН припустилися помилок, але їх виправили, склавши РК. Виникає запитання: в якому звітному періоді покупці мають право віднести до складу ПК суму ПДВ, зазначену в такій ПН? У консультації з [категорії 101.13 ЗІР](#) податківці зазначають, що в разі **своєчасної реєстрації РК** в ЄРПН покупець матиме право відобразити ПК у податковій звітності з ПДВ за той звітний період, **в якому складено РК**, або за будь-який наступний звітний (податковий) період, на який формування ПК можна «відкласти» відповідно до правил, про які йшлося вище.

¹⁰
Закон України
«Про внесення змін
до Податкового
кодексу України
та інших законодавчих
актів України щодо
забезпечення збалансованості бюджетних
надходжень»
від 30.11.2021 № 1914-IX.

Логічно, що коли РК в ЄРПН був зареєстрований несвоєчасно, ПК за ПН покупець зможе відобразити не раніше періоду, в якому відбудеться реєстрація такого РК.

Зменшувальний РК Хоча матеріал присвячений формуванню ПК, не можемо не сказати кілька слів про його «розформування», тобто зменшення. Інколи покупці чекають на отримання зменшувального РК від постачальника не лише, щоб відправити його на реєстрацію, але й щоб зменшити ПК. **Це неправильно!**

Факт реєстрації РК в ЄРПН має значення лише у випадках, коли йдеться про збільшення ПК. Так, згідно з п.п. 192.1.2 ПКУ отримувач має право **збільшити** суму ПК лише після реєстрації постачальником в ЄРПН відповідного збільшувального РК.

В разі зменшення ПК ситуація зовсім інша. Тут керуємося положеннями абз. «б» п.п. 192.1.1 ПКУ: якщо внаслідок перерахунку відбувається зменшення суми компенсації на користь платника податку — постачальника, то отримувач відповідно зменшує суму ПК за результатами такого податкового періоду в разі, якщо він зареєстрований як платник ПДВ на дату проведення коригування, а також збільшив ПК у зв'язку з отриманням таких товарів / послуг. І жодної прив'язки до реєстрації зменшувального РК немає!

ВИСНОВОК. Отже, слід запам'ятати такі правила:

- збільшення ПК можна відобразити в декларації з ПДВ виключно на підставі зареєстрованого в ЄРПН збільшувального РК (п.п. 192.1.2 ПКУ);
- зменшення ПК жодним чином не залежить від наявності та реєстрації зменшувального РК і має бути відображене в декларації з ПДВ **за той звітний період, в якому відбулась коригувальна подія** (п.п. 192.1.1 ПКУ).

Митна декларація та інші документи

У п. 198.6 ПКУ чітко прописано можливість «відкласти» ПК лише за отриманими з ЄРПН ПН/РК. Відповідно, ПК за митними деклараціями та іншими документами, наведеними в п. 201.11 ПКУ, слід відображати період в період. Тож **відобразити ПК слід в тому періоді, в якому виникло право на нього.**

Як ми зазначали вище, для операцій із ввезення на митну територію України товарів датою формування ПК є **дата сплати податку** на митниці. Щодо інших «замінників» ПН, то тут логічно визначати дату формування ПК за загальними правилами.

НЮАНС. Водночас, на думку податківців (категорія 101.13 ЗІР[®]), оскільки документи, що підтверджують витрати, понесені підзвітною особою під час відрядження або виконання окремої цивільно-правової дії за дорученням та за рахунок податкового агента платника податку, подають разом з авансовим звітом, то датою формування ПК на підставі інших документів, які дають право на формування ПК без отримання ПН, є **дата подання авансового звіту.**

Якщо ж забули відобразити ПК за митною декларацією або іншими «замінниками» ПН в періоді його виникнення, то доведеться йти шляхом виправлення помилок та в порядку, передбаченому п. 50.1 ПКУ, подати УР до декларації з ПДВ за той період, у якому виникло право на відображення ПК (див., зокрема, ІПК ДПС від 13.10.2020 № 4268/ІПК/99-00-05-06-02-06).

ПК за розблокованими ПН/РК

Ще один важливий аспект визначення періоду відображення ПК стосується випадків, коли реєстрація ПН/РК була зупинена, але потім було ухвалено рішення про реєстрацію ПН/РК в ЄРПН. Цьому питанню ми присвяtimo окремий матеріал в наступному номері газети.

Світлана Куртенок, провідна експертка, ACCA DipIFR

П

ПОДАТОК НА НЕРУХОМІСТЬ: ОГЛЯД СВІЖИХ РОЗ'ЯСНЕНЬ ПОДАТКІВЦІВ

Незважаючи на передбачене ПКУ «воєнне» звільнення від нарахування та сплати податку на нерухомість за об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які розташовані на певних територіях, платникам не довелося цим скористатися в 2022 році. Така ситуація склалася через невизначеність щодо переліку таких територій, який мав би використовуватися для застосування воєнних особливостей оподаткування. Тепер Закон № 3050 ¹ остаточно поставив крапку в цьому питанні, про що свідчить і поява низки податкових роз'яснень, з якими пропонуємо ознайомитися в цьому матеріалі.

ВСТУПНЕ СЛОВО

Норми ПКУ до ухвалення Закону № 3050 ² Передусім нагадаємо, що завдяки Закону 2142 ², який набув чинності ще 05.04.2022, платники податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, отримали звільнення від нарахування та сплати податку на нерухомість за об'єкти житлової / нежитлової нерухомості, що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, або на тимчасово окупованих територіях, а також об'єкти житлової нерухомості, що стала непридатною для проживання у зв'язку з військовою агресією рф. Умови та період звільнення регламентує п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ.

Водночас перед платниками податку — юрособами, які за приписами п. 266.7 ПКУ мають самостійно обчислити суму податку станом на 1 січня звітного року та задекларувати її не пізніше 20 лютого цього ж року, постала проблема визначення тих об'єктів, на які поширюється «воєнне» звільнення. Відповідно, постала проблема й з уточненням задекларованих податкових зобов'язань за ті об'єкти нерухомості, на які потенційно мало поширюватися «воєнне» звільнення. І ось чому.

По-перше за нормами п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ саме включення території до затвердженого Кабміном переліку надавало право на звільнення від сплати податку на нерухомість. І, відповідно, відсутність визначеного переліку була перепорою для коригування задекларованого зобов'язання.

Спроба Кабміну начебто розв'язати ситуацію з переліком територій фактично зазнала фіаско. Так, постановою № 1364 ³ урядовці визначили механізм формування єдиного для всіх переліку територій, де ведуться (велися) бойові дії або які тимчасово окуповані російською федера-

цією, та встановили, що перелік таких територій затверджується наказом Мінреінтеграції за погодженням з Міноборони та на підставі пропозицій обласних військових адміністрацій. Своєю чергою, на виконання цієї постанови Кабміну Мінреінтеграції затвердило Перелік № 309 ⁴. Водночас через деякий час платники отримали низку роз'яснень податківців стосовно того, що Перелік № 309 **не може** застосовуватися для цілей оподаткування, оскільки постановою № 1364 лише визначається механізм формування переліку територій, а не затверджується конкретний перелік таких територій. Зокрема, таке роз'яснення, датоване 14.02.2023, розміщено на офіційному сайті ДПС України (tax.gov.ua → «Прес-центр» → «Новини»).

По-друге, формулювання в ПКУ доволі неоднозначно визначили строки для подання відповідних уточнень до поданих раніше декларацій, а саме: «протягом шести календарних місяців після місяця, в якому припинено чи скасовано воєнний стан». Тобто складалося враження, що уточнитися можна буде лише після закінчення воєнного стану. Щоправда, принаймні щодо цього питання податківці в категорії 106.07 ЗІР ⁵ (переведена в категорію нечинних у зв'язку із внесенням змін до п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ) зазначали, що «*граничний термін подання уточнюючої декларації — останній день шостого календарного місяця після місяця, в якому припинено чи скасовано воєнний стан*» ⁵.

А отже, враховуючи неоднозначність податкової позиції, платники на власний ризик мали визначитися із доцільністю подання уточнень до вже поданих декларацій. І, як показала практика, податківці всіляко намагалися цьому завадити.

¹ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно» від 11.04.2023 № 3050-IX.

² Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» від 24.03.2022 № 2142-IX.

³ Постанова КМУ «Деякі питання формування переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» від 06.12.2022 № 1364.

⁴ Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затверджений наказом Мінреінтеграції від 22.12.2022 № 309.

⁵ Див. також матеріал «Податок на нерухомість: нова форма декларації та воєнні особливості декларування» // «ПБ», № 5/2023, с. 13.

Що змінилося після ухвалення Закону № 3050

Завдяки Закону № 3050, який **набув чинності 06.05.2023**, Перелік № 309 нарешті набув статусу того самого переліку територій, який застосовується для цілей оподаткування в воєнний час, а отже, платники зможуть зітхнути з полегшенням. Так, відповідні уточнення були внесені в ПКУ, зокрема в п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ, а саме:

ЦИТАТА. «Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, визначається **у встановле-**

ному Кабінетом Міністрів України порядку».

Тож законодавці визначили, що Кабмін має розробити **порядок** формування такого переліку територій, а не затверджувати його самостійно, на чому так наполягали податківці, коли не дозволяли використовувати Перелік № 309 для податкових цілей. А отже, як ми вже визначали вище, постановою № 1364 Кабмін делегував Мінреінтеграції повноваження щодо розроблення єдиного для всіх переліку територій бойових дій або тимчасово окупованих територій, яким, власне, і є Перелік № 309.

НАСТАНОВИ ПОДАТКІВЦІВ

Свою офіційну позицію щодо застосування оновлених Законом № 3050 принципів оподаткування податком на нерухомість під час воєнного стану податківці, зокрема, роз'яснили в інформаційному повідомленні на офіційному сайті ДПС України (tax.gov.ua → «Прес-центр» → «Новини»), датованому 18.05.2023 (далі — інформповідомлення від 18.05.2023), а також низці роз'яснень з категорії 106 ЗІР. Далі розглянемо, що ж пропонує платникам податковий орган.

Перелік територій Приємною новиною є те, що завдяки Закону № 3050 податківці вимушені були поміняти свою офіційну позицію щодо Переліку № 309. Так, у згаданому вище інформповідомленні від 18.05.2023 податківці, зокрема, зазначили, що в п. 1 постанови № 1364 визначаються:

- орган виконавчої влади (Мінреінтеграції), якому делегуються повноваження щодо затвердження переліку територій;
- складові переліку територій;
- вимоги до формату територій, за якими ці території відображаються в переліку.

А також підкреслили, що в додатку до постанови № 1364 затверджено форму такого переліку територій. Тож, на думку податківців, «у розумінні Закону № 3050, Постанова № 1364 може вважатися такою, що встановила **порядок визначення Переліку територій**».

З огляду на визначене податківці зробили висновок, що Перелік № 309 «*може застосовуватися при справлянні податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки <...> на відповідних територіях*».

Але! Маємо попередити про один нюанс — Перелік № 309 містить декілька розділів: розділ I, в якому затверджено території **можливих бойових дій** (частина перша) та території **активних бойових дій** (частина друга), а також розділ II, в якому затверджено тимчасово окуповані російською федерацією території України. А отже, податківці у своїх роз'ясненнях наголошують, що для цілей справляння податку на нерухомість відповідно до п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ застосовується **тільки** перелік територій **активних бойових дій** (території, наведені в ч. 2 розд. I Переліку № 309) та перелік тимчасово окупованих російською федерацією (території,

наведені в розд. II Переліку № 309). На цьому наполягають податківці в інформповідомленні від 18.05.2023, а також у свіжому роз'ясненні в категорії 106.07 ЗІР.

Заради справедливості зазначимо, що це не чергове свавілля фіскального органу, а прямі вимоги оновлених норм п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ, якими визначено, що податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, не нараховується та не сплачується, зокрема, «за об'єкти житлової та/або нежитлової нерухомості, що розташовані на територіях **активних бойових дій або на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України**». Таким чином, на території, які наведені в ч. 1 розд. I Переліку № 309 як території **можливих бойових дій**, «воєнне» звільнення від нарахування та сплати податку на нерухомість не діє.

Умови звільнення від нарахування та сплати податку на нерухомість В інформповідомленні від 18.05.2023 податківці наводять положення оновленого п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ (див. табл. 1 на с. 13) та визначають додаткові умови використання Переліку № 309 для справляння податку на нерухомість, а саме:

- **в 2022 році** — застосовується в частині **наявності певної території** в Переліку № 309 в чинній редакції (зі змінами). Дати початку та завершення активних бойових дій або тимчасової окупації **не враховуються**;

ПРИМІТКА РЕДАКЦІЇ. Податківці узагальнили застосування Переліку № 309 у 2022 році. Проте «воєнне» звільнення поширюється на об'єкти нерухомості, які містяться в Переліку № 309: **за 2021 та 2022 роки** — за об'єкти **житлової** нерухомості, що перебувають у власності **фізосіб**, а з **01.03.2022 по 31.12.2022** — за об'єкти **житлової** нерухомості, у тому числі їх частки, що перебувають у власності **юросіб**, та за об'єкти **нежитлової нерухомості**, що перебувають у власності **фізичних та/або юридичних осіб**.

- **в 2023 році** — визначаються дати початку та завершення активних бойових дій або тимчасової окупації відповідно до даних Переліку № 309.

Таким чином, юрособам, для того щоб отримати звільнення від нарахування податку на нерухомість та, відповідно, відкоригувати задекларовані суми податку за 2022 рік, достатньо інформації про те, що об'єкти нерухомості знаходилися на території, яка зазначена серед територій активних бойових дій в ч. 2 розд. I Порядку № 309 або в розд. II Порядку № 309 серед окупованих територій. А от у 2023 році доведеться зважати ще й на дати початку та завершення активних бойових дій або тимчасової окупації.

Податкові зобов'язання з податку на нерухомість для фізосіб податковий орган має визначити самостійно (про це поговоримо нижче).

Зауважимо, що згідно з оновленим п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ уточнено умови застосування «воєнного» звільнення окремо для фізосіб та юросіб, а також окремо для об'єктів житлової / нежитлової нерухомості, які:

- розташовані на територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих російською федерацією територіях України (п.п. 1 п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ);
- знищені внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України (п.п. 2 п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ);
- пошкоджені (такі, що потребують капітального ремонту, реконструкції чи реставрації внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України) (п.п. 3 п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ).

Водночас відповідно до абз. 2 п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ підставою для обчислення податкових зобов'язань з податку на нерухоме майно, відмінне від зе-

мельної ділянки, за об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, у тому числі їх часток, які перебувають у власності фізичних та/або юридичних осіб і були **пошкоджені або знищені**, є, зокрема, дані Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України (далі — Реєстр пошкодженого / знищеного майна).

Але! Для того щоб скористатися «воєнним» звільненням за пошкоджені / знищені об'єкти нерухомості, відомості про таке знищене / пошкоджене майно та осіб, майно яких знищено або пошкоджено, мають бути внесені в Реєстр знищеного / пошкодженого майна. Для внесення цієї інформації в Реєстр знищеного / пошкодженого майна такі особи мають подати інформаційне повідомлення. Порядок подання інформаційного повідомлення визначено Порядком № 380 . Таке інформаційне повідомлення може бути подане до Реєстру знищеного / пошкодженого майна (п. 5 Порядку № 380):

1) самостійно особою:

- засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі — Портал Дія) в порядку, визначеному пп. 7 і 8 цього Порядку;
- з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія) в разі наявності реєстраційного номера облікової картки платника податків у порядку, визначеному п. 7 цього Порядку;

2) через адміністратора центру надання адміністративних послуг або нотаріуса в порядку, визначеному п. 9 цього Порядку.

Подання інформаційного повідомлення здійснюється незалежно від місця проживання чи перебування фізичної особи або місцезнаходження юридичної особи.

 Порядок подання інформаційного повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації, затверджений постановою КМУ від 26.03.2022 № 380.

Таблиця 1. Умови звільнення від нарахування та сплати податку на нерухомість

Об'єкти нерухомості	Фізичні особи	Юридичні особи
1. Розташовані на територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих російською федерацією територіях України	<ul style="list-style-type: none"> • За 2021 та 2022 роки — за об'єкти житлової нерухомості; • з 1 березня 2022 року по 31 грудня 2022 року — за об'єкти нежитлової нерухомості; • в 2023 році — з першого числа місяця, в якому щодо відповідних територій було визначено дату початку активних бойових дій або тимчасової окупації, до останнього числа місяця, в якому завершено бойові дії або тимчасову окупацію на відповідній території, — за об'єкти житлової та нежитлової нерухомості 	<ul style="list-style-type: none"> • з 1 березня 2022 року по 31 грудня 2022 року — за об'єкти житлової та нежитлової нерухомості; • в 2023 році — з першого числа місяця, в якому щодо відповідних територій було визначено дату початку активних бойових дій або тимчасової окупації, до останнього числа місяця, в якому завершено бойові дії або тимчасову окупацію на відповідній території, — за об'єкти житлової та нежитлової нерухомості. <p> ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Згідно із внесеними змінами до п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ під звільнення від оподаткування потрапляють також об'єкти житлової нерухомості, що належить юрособам, за умови наявності певних територій в Переліку № 309, але лише на той період, в якому такі об'єкти перебували на певних територіях.</p>

Об'єкти нерухомості	Фізичні особи	Юридичні особи
2. Знищені внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України	За 2021 рік та наступні податкові (звітні) періоди — за об'єкти житлової / нежитлової нерухомості, дані про знищення яких внесено до Реєстру знищеного / пошкодженого майна	За 2022 рік та наступні податкові (звітні) періоди — за об'єкти житлової / нежитлової нерухомості, дані про знищення яких внесено до Реєстру знищеного / пошкодженого майна
3. Пошкоджені об'єкти житлової та/або нежитлової нерухомості (такі, що потребують капітального ремонту, реконструкції чи реставрації внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України)	<ul style="list-style-type: none"> • За 2021 рік та наступні податкові (звітні) періоди — за об'єкти житлової нерухомості, пошкоджені в 2022 році, дані про пошкодження яких внесено до Реєстру знищеного / пошкодженого майна, до початку місяця, наступного за місяцем, в якому за даними Реєстру знищеного / пошкодженого майна об'єкти житлової нерухомості визнані придатними для проживання; • за період з 1 березня 2022 року та наступні податкові (звітні) періоди — за об'єкти нежитлової нерухомості, пошкоджені в 2022 році, дані про пошкодження яких внесено до Реєстру знищеного / пошкодженого майна, до початку місяця, наступного за місяцем, в якому за даними Реєстру знищеного / пошкодженого майна об'єкти нежитлової нерухомості визнано придатними для використання за цільовим призначенням; • за об'єкти житлової / нежитлової нерухомості, пошкоджені починаючи з 01 січня 2023 року, — з першого числа місяця, в якому було зафіксовано факт пошкодження нерухомості за даними Реєстру знищеного / пошкодженого майна, до першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому за даними Реєстру знищеного / пошкодженого майна об'єкти нерухомості визнано придатними для проживання / для використання за цільовим призначенням 	<ul style="list-style-type: none"> • З 1 березня 2022 року та за наступні податкові (звітні) періоди — за об'єкти житлової нерухомості, пошкоджені в 2022 році, дані про пошкодження яких внесено до Реєстру знищеного / пошкодженого майна, до початку місяця, наступного за місяцем, в якому за даними Реєстру знищеного / пошкодженого майна об'єкти житлової нерухомості визнано придатними для проживання; • за період з 1 березня 2022 року та наступні податкові (звітні) періоди — за об'єкти нежитлової нерухомості, пошкоджені в 2022 році, дані про пошкодження яких внесено до Реєстру знищеного / пошкодженого майна, до початку місяця, наступного за місяцем, в якому за даними Реєстру знищеного / пошкодженого майна об'єкти нежитлової нерухомості визнано придатними для використання за цільовим призначенням; • за об'єкти житлової / нежитлової нерухомості, пошкоджені починаючи з 01 січня 2023 року, — з першого числа місяця, в якому було зафіксовано факт пошкодження нерухомості за даними Реєстру знищеного / пошкодженого майна, до першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому за даними Реєстру знищеного / пошкодженого майна об'єкти нерухомості визнано придатними для проживання / для використання за цільовим призначенням

Уточнення податкових зобов'язань В цьому питанні податківці нарешті дали платникам зелене світло. Так, в інформповідомленні від 18.05.2023 вони зазначили, що Законом № 3050 визначено можливість уточнення податкових зобов'язань тими платниками, які до дати набрання чинності Законом № 3050 (06.05.2023) встигли задекларувати податкові зобов'язання з податку на нерухомість за 2022 та 2023 роки за об'єкти нерухомості, які підпадають під «воєнне» звільнення. Зробити це платники можуть шляхом подання уточнюючих декларацій за відповідний період у порядку, визначеному ПКУ. Причому податківці підкреслили, що податкові зобов'язання за 2023 рік уточнюються відповідно до періодів початку та завершення на відповідних територіях активних бойових дій або тимчасової окупації. А річна сума платежу за об'єктами нерухомого майна визначається пропорційно до кількості місяців, коли такі об'єкти нерухомого майна підлягали оподаткуванню податком на нерухомість. Зауважимо, що законодавці прибрали з п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ згадку про період здійснення уточнень, а отже, діяти треба за загальними правилами, визначеними п. 50.1 ПКУ.

Щодо платників-фізосіб, для яких податковий орган самостійно обчислює податкове зобов'язання, оновлені норми п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ передбача-

ють, що контролюючий орган має обчислити податкове зобов'язання та надіслати (вручити) податкове повідомлення-рішення за податкові (звітні) періоди 2021 рік та січень-лютий 2022 року в строк до **31 грудня 2023 року** за винятком податкових зобов'язань за об'єкти **нежитлової** нерухомості, які розташовані на територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих територіях, які включені до Переліку № 309, щодо яких податковий орган обчислює податкове зобов'язання та надсилає (вручає) податкове повідомлення-рішення за податкові (звітні) періоди 2021 рік та січень-лютий 2022 року не пізніше першого числа місяця, що настає **через шість місяців після** дати завершення активних бойових дій або тимчасової окупації.

Водночас складені, надіслані (вручені) в 2022 та 2023 роках податкові повідомлення-рішення про сплату сум податку, обчисленого згідно зі ст. 266 ПКУ, щодо об'єктів нерухомого майна, визначених у п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ, за якими **не нараховується та не сплачується податок на нерухоме майно**, відмінне від земельної ділянки, підлягають скасуванню (відкликанню), а **грошові зобов'язання та податковий борг**, визначені контролюючим органом за податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, — **анулюванню**.

Подає надію те, що таку позицію стосовно визначення податкових зобов'язань фізосіб підтверджують і податківці у свіжому роз'ясненні в категорії 106.07 ЗІР .

Застосування штрафних санкцій та нарахування пені Щодо цього питання є також втішна інформація для платників. Так, в інформповідомленні від 18.05.2023 податківці, посилаючись на абз. 14 п. 69.1 підрозд. 10 розд. XX ПКУ, зазначили, що платники податку на нерухомість, які надаватимуть до контролюючих органів уточнюючі податкові декларації за звітні (податкові) періоди, що припадають на період дії воєнного стану, не нараховують штрафні санкції та пеню.

ДО ВІДОМА. Податківці у згаданому інформповідомленні також зазначили, що платники податку на нерухомість, які у 2022–2023 роках **не декларували** свої податкові зобов'язання за об'єкти оподаткування, розташовані на територіях, які **не увійшли до Переліку № 309**, або розташовані на територіях **можливих бойових дій** (які містяться в ч. 1 розд. I Переліку № 309), **мають задекларувати** відповідні податкові зобов'язання. З огляду на абз. 14 п. 69.1 підрозд. 10 розд. XX ПКУ зробити це можна без нарахування штрафних санкцій та пені.

ОКРЕМІ ПИТАННЯ / ВІДПОВІДІ

Далі розглянемо окремі питання, на які податківці надали відповіді у свіжих роз'ясненнях в категорії 106 ЗІР.

Таблиця 2. Окремі питання справляння податку на нерухомість

Питання	Відповідь податківців / коментар редакції
<p> Чи звільняються від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єкти нерухомості, які внаслідок бойових дій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, зазнали незначних пошкоджень, придатні для проживання / використання за цільовим призначенням (відповідно) та підлягають відновленню шляхом поточного ремонту? (Категорія 106.08 ЗІР)</p>	<p>Податківці відповіли, що платники можуть бути звільнені від нарахування та сплати податку на нерухомість на період дії воєнного стану на території України по 31 грудня року, в якому припинено або скасовано воєнний стан, за об'єкти нерухомості, які зазнали незначних пошкоджень, на підставі рішень, прийнятих сільськими, селищними, міськими радами, військовими адміністраціями або військово-цивільними адміністраціями та/або рішень про внесення змін до таких рішень.</p> <p>Відповідь податківців ґрунтується на положеннях оновленого п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ, згідно з яким щодо об'єктів, які зазнали незначних пошкоджень, придатні для проживання / використання за цільовим призначенням (відповідно) та підлягають відновленню шляхом поточного ремонту, сільські, селищні, міські ради, військові адміністрації або військово-цивільні адміністрації мають право:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) встановлювати ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, в розмірі, меншому за розмір податку на нерухомість, встановлений рішенням відповідного органу місцевого самоврядування для певного типу об'єктів нерухомого майна, що сплачується на відповідній території; 2) звільняти від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. <p>Крім того, органи місцевого самоврядування, військові адміністрації або військово-цивільні адміністрації зобов'язані щокварталу в 15-денний строк після закінчення податкового (звітного) кварталу подавати контролюючим органам за місцем розташування об'єкта нерухомого майна станом на перше число відповідного кварталу копії прийнятих рішень.</p> <p>А отже, якщо щодо такої нерухомості існує відповідне рішення місцевого органу самоврядування, для платника це є законною підставою для звільнення від сплати податку на нерухомість.</p>

Питання	Відповідь податківців / коментар редакції
<p> Чи підлягають поверненню надміру сплачені грошові зобов'язання з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, що виникли внаслідок скасування (відкликання) податкових повідомлень-рішень, складених, надісланих (вручених) у 2022 та 2023 роках щодо об'єктів нерухомого майна, визначених у п.п. 69.22 п. 69 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ? (Категорія 106.08 ЗІР)</p>	<p>В цьому питанні податківці категоричні — надміру сплачені суми податку на нерухоме майно, які виникли внаслідок скасування (відкликання) податкових повідомлень-рішень, підлягають зарахуванню виключно в рахунок майбутніх платежів з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, а в разі наявності у такого платника податкового боргу з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, надміру сплачені суми зараховуються в рахунок погашення такого боргу.</p> <p>На жаль, тут не посперечаєшся — це пряма норма ПКУ. Саме такий порядок «повернення» надміру сплачених сум податку на нерухомість передбачили законодавці в оновленому п.п. 69.22 підрозд. 10 розд. XX ПКУ. Тобто повернути на розрахунковий рахунок переплачені суми податку не вдасться, але можна буде «перетягти» їх на майбутні періоди в рахунок оплати за періоди, коли потрібно буде сплачувати податок, або зарахувати їх у погашення наявного податкового боргу з цього податку.</p>
<p> Чи подається Податкова декларація з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за об'єкти нерухомості, що перебувають у власності юридичних осіб, щодо яких встановлені нульові ставки? (Категорія 106.07 ЗІР)</p>	<p>Податківці вважають, що декларацію подавати треба. У своєму висновку вони керуються такою логікою:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості (п.п. 266.5.1 ПКУ); 2) юрособи зобов'язані самостійно обчислити суму податку станом на 1 січня звітного року і не пізніше 20 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцезнаходженням об'єкта / об'єктів оподаткування декларацію з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (далі — Декларація), з розбивкою річної суми рівними частками поквартально (п.п. 266.7.5 ПКУ). <p>Причому щодо новоствореного (нововведеного) об'єкта житлової та/або нежитлової нерухомості Декларація подається протягом 30 к.дн. із дня виникнення права власності на такий об'єкт, а податок сплачується починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) форма Декларації передбачає заповнення додатка 1 (для об'єктів житлової нерухомості) та додатка 2 (для об'єктів нежитлової нерухомості), які є її невід'ємною частиною. <p>Причому згідно з приміткою 10 інформації до додатка 1 (додатка 2) до Декларації у графі 14 «Ставка (%)» розділу I «Розрахунок податкового зобов'язання» додатка 1 (додатка 2) зазначається ставка податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, визначена рішенням органу місцевого самоврядування відповідно до п.п. 266.5.1 ПКУ.</p> <p>Таким чином, за об'єкти житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності юросіб, щодо яких за рішенням сільської, селищної або міської ради встановлено нульові ставки, Декларація подається на загальних підставах.</p>
<p> Форму податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, затверджено наказом МФУ від 10.04.2015 № 408 (в редакції наказу МФУ від 10.11.2022 № 371)</p>	

Євгенія Поставна, консультантка

**ПЕРЕЛІК МАТЕРІАЛІВ, ОПУБЛІКОВАНИХ У ГАЗЕТІ
«ПРОФЕСІЙНИЙ БУХГАЛТЕР» У ІІ КВАРТАЛІ 2023 РОКУ**

ПОДАТКИ, ЗБОРИ, ВНЕСКИ

Податок на прибуток.....	18
ПДВ	18
Єдиний податок для фізосіб.....	19
Податок на доходи та військовий збір	19
Єдиний внесок на соцстрахування.....	19
Інші податки на майно (податок на нерухомість, транспортний податок)	19
Адміністрування податків, зборів, внесків	19
Інші податки, загальні питання оподаткування	19

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Витрати	19
Первинні документи.....	19
Інші об'єкти обліку, загальні питання.....	20

ВИПЛАТИ ФІЗОСОБАМ, ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Оплата праці.....	20
Відпустки	20
Лікарняні, соцвиплати	20
Прийняття на роботу.....	20
Звільнення.....	20
Праця жінок.....	21
Сумісники.....	21
Відповідальність працівників	21
Питання мобілізації + воєнний стан	21
Кадрова документація	21
Інші питання трудових відносин та оплати праці.....	21

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ

Інші види діяльності.....	21
---------------------------	----

ОКРЕМІ ОПЕРАЦІЇ, ОБ'ЄКТИ ОБЛІКУ

Оренда	21
Готівкові розрахунки, РРО.....	21
Безготівкові розрахунки.....	22
Відшкодування шкоди (збитків).....	22
Реклама.....	22

ПРАВО

Договірні відносини	22
Судові спори.....	22
Інші питання	22

ВІДНОСИНИ З ДЕРЖОРГАНАМИ

Відповідальність, санкції.....	22
Перевірки	23
Взаємодія з держорганами, розрахунки з бюджетом.....	23
Інші питання	23

ЗВІТНІСТЬ

Податкова звітність ФОП та самозайнятих осіб	23
Декларація з податку на доходи фізичних осіб (непідприємців)	23
Об'єднаний звіт з ЄСВ, ПДФО та ВЗ	23

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ, ІНШІ ПИТАННЯ..... 23

Найменування	Номер	Стор.
ПОДАТКИ, ЗБОРИ, ВНЕСКИ		
Податок на прибуток		
Спільна рекламна кампанія: документальне оформлення, облікові та податкові наслідки <i>В'ячеслав Бачило</i>	13	5
Підводні камені монетизації контенту на YouTube <i>Влада Карпова</i>	16	5
Харчування працівників за рахунок роботодавця: податкові наслідки <i>Євгенія Волох</i>	20	7
ПДВ		
Спільна рекламна кампанія: документальне оформлення, облікові та податкові наслідки <i>В'ячеслав Бачило</i>	13	5

Найменування	Номер	Стор.
Промахнулися повз ПДВ-рахунок: як виправитися, щоб не погіршити <i>Світлана Куртенок</i>	13	16
«Генераторна» ПДВ-пільга: чи триває? <i>Світлана Куртенок</i>	14	27
Підводні камені монетизації контенту на YouTube <i>Влада Карпова</i>	16	5
Огляд роз'яснень податківців стосовно операцій з електронними грошима: зміни щодо ПДВ і не тільки <i>Євгенія Волох</i>	16	20
Орендар вчасно не повернув майно: податківці вигадали ПДВ-покарання для орендодавця (коментар до ІПК ДПС України від 07.04.2023 № 842/ІПК/99-00-21-03-02-06) <i>Світлана Куртенок</i>	20	5

Найменування	Номер	Стор.
Харчування працівників за рахунок роботодавця: податкові наслідки <i>Євгенія Волох</i>	20	7
Порядок блокування податкових накладних: знову зміни... (коментар до постанови КМУ від 02.06.2023 № 574) <i>Світлана Куртенок</i>	23	5
Податковий кредит з ПДВ: визначаємося з періодом формування <i>Світлана Куртенок</i>	24	6
Єдиний податок для фізосіб		
Орендодавець — ФОП-єдинник: обмеження та заборони <i>Євгенія Поставна</i>	14	25
ФОП на «особливий» спрощенці: облік доходів <i>Євгенія Поставна</i>	15	24
Переказ грошей між рахунками ФОП-єдинника: що з доходом? <i>Євгенія Поставна</i>	17	19
Податок на доходи та військовий збір		
Оподаткування та декларування доходів, отриманих українськими біженцями за кордоном <i>Оксана Одрінська</i>	15	21
Харчування працівників за рахунок роботодавця: податкові наслідки <i>Євгенія Волох</i>	20	7
Подвійне оподаткування українських біженців за кордоном <i>Катерина Гамрецька</i>	20	15
Резидент Дія Сіті: оподаткування винагороди, наданих днів відпочинку та дотримання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю <i>Оксана Одрінська</i>	22	6
Єдиний внесок на соцстрахування		
Харчування працівників за рахунок роботодавця: податкові наслідки <i>Євгенія Волох</i>	20	7
Резидент Дія Сіті: оподаткування винагороди, наданих днів відпочинку та дотримання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю <i>Оксана Одрінська</i>	22	6

Найменування	Номер	Стор.
Інші податки на майно (податок на нерухомість, транспортний податок)		
Податок на нерухомість: огляд свіжих роз'яснень податківців <i>Євгенія Поставна</i>	24	12
Адміністрування податків, зборів, внесків		
Обов'язкові реквізити податкової декларації: помилки та наслідки <i>Євгенія Нікітіна</i>	13	19
Оновлено порядок заповнення реквізиту «Призначення платежу» в платіжках на сплату податків та ЄСВ (коментар до наказу МФУ від 22.03.2023 № 148) <i>Євгенія Нікітіна</i>	14	5
Порядок блокування податкових накладних: знову зміни... (коментар до постанови КМУ від 02.06.2023 № 574) <i>Світлана Куртенок</i>	23	5
Інші податки, загальні питання оподаткування		
Оновлено порядок заповнення реквізиту «Призначення платежу» в платіжках на сплату податків та ЄСВ (коментар до наказу МФУ від 22.03.2023 № 148) <i>Євгенія Нікітіна</i>	14	5
Податок на нерухомість: огляд свіжих роз'яснень податківців <i>Євгенія Поставна</i>	24	12
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК		
Витрати		
Спільна рекламна кампанія: документальне оформлення, облікові та податкові наслідки <i>В'ячеслав Бачило</i>	13	5
Судові витрати стягнуто за рішенням суду: бухоблік у «винуватця» <i>Євгенія Поставна</i>	23	22
Первинні документи		
Спільна рекламна кампанія: документальне оформлення, облікові та податкові наслідки <i>В'ячеслав Бачило</i>	13	5
Харчування працівників за рахунок роботодавця: податкові наслідки <i>Євгенія Волох</i>	20	7

Найменування	Номер	Стор.
Інші об'єкти обліку, загальні питання		
Підводні камені монетизації контенту на YouTube <i>Влада Карпова</i>	16	5
ВИПЛАТИ ФІЗОСОБАМ, ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ		
Оплата праці		
Договір дорожче за гроші: як жадібний роботодавець премію не виплатив <i>Катерина Литвиненко</i>	13	9
Звільнення роботодавця від відповідальності за несвоєчасну оплату праці в період воєнного стану: огляд судової практики <i>Катерина Литвиненко</i>	14	18
Компенсація за затримку зарплати: виплачуємо в квітні 2023 року <i>Валентина Борисенко</i>	15	26
Працівники у ФОП-роботодавця: оформити, врахувати і... не помилитися <i>Олена Огай</i>	17	5
Демобілізація: повернення до роботи, вплив періоду служби на оплатні гарантії <i>Людмила Балла</i>	17	13
Поновлення працівника: нараховуємо середній заробіток за час вимушеного прогулу та інші виплати <i>Людмила Балла</i>	19	15
Компенсація за затримку зарплати: виплачуємо в травні 2023 року <i>Валентина Борисенко</i>	19	26
Як не запізнитися до суду за зарплатнею: від безстроковості до трьох місяців <i>Катерина Литвиненко</i>	21	7
Резидент Дія Сіті: оподаткування винагороди, наданих днів відпочинку та дотримання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю <i>Оксана Одрінська</i>	22	6
Компенсація за затримку зарплати: виплачуємо в червні 2023 року <i>Валентина Борисенко</i>	23	25
Відпустки		
Залишилася щорічна відпустка: як надати — «оптом» чи «вроздріб»? <i>Катерина Литвиненко</i>	16	17

Найменування	Номер	Стор.
Демобілізація: повернення до роботи, вплив періоду служби на оплатні гарантії <i>Людмила Балла</i>	17	13
Звільнення у відпустці до трьох років. Чи потрібен вихід на роботу в день звільнення? Чи є компенсація соцвідпустки на дітей за роки відпустки до трьох років? Заповнення звіту <i>Олена Огай</i>	21	11
Відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею 6 років: чи зараховується до страхового стажу? <i>Людмила Балла</i>	21	13
Резидент Дія Сіті: оподаткування винагороди, наданих днів відпочинку та дотримання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю <i>Оксана Одрінська</i>	22	6
Обчислення відпускних (компенсації): розрахунковий період та виплати в ньому <i>Людмила Балла</i>	23	12
Лікарняні, соцвиплати		
Демобілізація: повернення до роботи, вплив періоду служби на оплатні гарантії <i>Людмила Балла</i>	17	13
Помилка в сумі допомоги з тимчасової непрацездатності: що робити? <i>Людмила Балла</i>	19	10
Резидент Дія Сіті: оподаткування винагороди, наданих днів відпочинку та дотримання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю <i>Оксана Одрінська</i>	22	6
Прийняття на роботу		
Працівники у ФОП-роботодавця: оформити, врахувати і... не помилитися <i>Олена Огай</i>	17	5
Звільнення		
Звільнення через неможливість забезпечити працівника роботою внаслідок знищення засобів для роботи: від теорії до першої судової практики <i>Катерина Литвиненко</i>	16	10
Працівники у ФОП-роботодавця: оформити, врахувати і... не помилитися <i>Олена Огай</i>	17	5

Найменування	Номер	Стор.
Поновлення працівника: нараховуємо середній заробіток за час вимушеного прогулу та інші виплати <i>Людмила Балла</i>	19	15
Звільнення у відпустці до трьох років. Чи потрібен вихід на роботу в день звільнення? Чи є компенсація соцвідпустки на дітей за роки відпустки до трьох років? Заповнення звіту <i>Олена Огай</i>	21	11
Обчислення відпускних (компенсації): розрахунковий період та виплати в ньому <i>Людмила Балла</i>	23	12
Праця жінок		
Звільнення у відпустці до трьох років. Чи потрібен вихід на роботу в день звільнення? Чи є компенсація соцвідпустки на дітей за роки відпустки до трьох років? Заповнення звіту <i>Олена Огай</i>	21	11
Сумісники		
Сумісники в Податковому розрахунку: збірник ситуацій <i>Людмила Балла</i>	15	5
Відповідальність працівників		
Як не запізнитися стягнути матеріальну шкоду з працівника? <i>Катерина Литвиненко</i>	13	12
Питання мобілізації + воєнний стан		
Демобілізація: повернення до роботи, вплив періоду служби на оплатні гарантії <i>Людмила Балла</i>	17	13
Кадрова документація		
Працівники у ФОП-роботодавця: оформити, врахувати і... не помилитися <i>Олена Огай</i>	17	5
Інші питання трудових відносин та оплати праці		
Працівники у ФОП-роботодавця: оформити, врахувати і... не помилитися <i>Олена Огай</i>	17	5
Новий Закон про колдоговори: вивчаємо новації (коментар до Закону України від 23.02.2023 № 2937-ІХ) <i>Катерина Литвиненко</i>	19	5

Найменування	Номер	Стор.
Поновлення працівника: нараховуємо середній заробіток за час вимушеного прогулу та інші виплати <i>Людмила Балла</i>	19	15
Відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею 6 років: чи зараховується до страхового стажу? <i>Людмила Балла</i>	21	13
Резидент Дія Сіті: оподаткування винагороди, наданих днів відпочинку та дотримання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю <i>Оксана Одрінська</i>	22	6
ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ		
Інші види діяльності		
Підводні камені монетизації контенту на YouTube <i>Влада Карпова</i>	16	5
ОКРЕМІ ОПЕРАЦІЇ, ОБ'ЄКТИ ОБЛІКУ		
Оренда		
Орендодавець — ФОП-єдинник: обмеження та заборони <i>Євгенія Поставна</i>	14	25
Чи посвідчувати нотаріально договір оренди автомобіля, укладений між ФОП: в очікуванні остаточного слова від Верховного Суду <i>Катерина Литвиненко</i>	18	17
Орендар вчасно не повернув майно: податківці вигадали ПДВ-покарання для орендодавця (коментар до ІПК ДПС України від 07.04.2023 № 842/ІПК/99-00-21-03-02-06) <i>Світлана Куртенок</i>	20	5
Готівкові розрахунки, РРО		
Ціна та кількість: чи обов'язково програмувати ці реквізити касового чека? <i>Ірина Шевчук</i>	17	21
POS-термінал: чи є обмеження для сум розрахунків? <i>Ірина Шевчук</i>	18	22
Сервіс «Готівка на касі» у ФОП: регулювання та особливості обліку <i>Ірина Шевчук</i>	23	8

Найменування	Номер	Стор.
Безготівкові розрахунки		
Огляд роз'яснень податківців стосовно операцій з електронними грошима: зміни щодо ПДВ і не тільки <i>Євгенія Волох</i>	16	20
Переказ грошей між рахунками ФОП-єдинника: що з доходом? <i>Євгенія Поставна</i>	17	19
POS-термінал: чи є обмеження для сум розрахунків? <i>Ірина Шевчук</i>	18	22
Імплементация міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією в Україні	21	15
Сервіс «Готівка на касі» у ФОП: регулювання та особливості обліку <i>Ірина Шевчук</i>	23	8
Відшкодування шкоди (збитків)		
Як не запізнитися стягнути матеріальну шкоду з працівника? <i>Катерина Литвиненко</i>	13	12
Реклама		
Спільна рекламна кампанія: документальне оформлення, облікові та податкові наслідки <i>В'ячеслав Бачило</i>	13	5
ПРАВО		
Договірні відносини		
Використання факсимільного підпису в договірних відносинах <i>Катерина Литвиненко</i>	18	10
Чи посвідчувати нотаріально договір оренди автомобіля, укладений між ФОП: в очікуванні остаточного слова від Верховного Суду <i>Катерина Литвиненко</i>	18	17
Судові спори		
Договір дорожче за гроші: як жадібний роботодавець премію не виплатив <i>Катерина Литвиненко</i>	13	9
Як не запізнитися стягнути матеріальну шкоду з працівника? <i>Катерина Литвиненко</i>	13	12

Найменування	Номер	Стор.
Промахнулися повз ПДВ-рахунок: як виправитися, щоб не погіршити <i>Світлана Куртенюк</i>	13	16
Звільнення роботодавця від відповідальності за несвоєчасну оплату праці в період воєнного стану: огляд судової практики <i>Катерина Литвиненко</i>	14	18
Звільнення через неможливість забезпечити працівника роботою внаслідок знищення засобів для роботи: від теорії до першої судової практики <i>Катерина Литвиненко</i>	16	10
Не надали документи під час податкової перевірки. Чи можна долучити їх в межах судового розгляду? <i>Євгенія Нікітіна</i>	21	5
Як не запізнитися до суду за зарплатнею: від безстроковості до трьох місяців <i>Катерина Литвиненко</i>	21	7
Момент переходу права власності на транспортні засоби: передання майна чи державна реєстрація? <i>Катерина Литвиненко</i>	22	11
Інші питання		
Компенсація за пошкоджене майно: ухвалено Закон (коментар до Закону України від 23.02.2023 № 2923-IX) <i>Людмила Линник</i>	18	5
Момент переходу права власності на транспортні засоби: передання майна чи державна реєстрація? <i>Катерина Литвиненко</i>	22	11
Судові витрати стягнуто за рішенням суду: бухгалтер у «винуватця» <i>Євгенія Поставна</i>	23	22
ВІДНОСИНИ З ДЕРЖОРГАНАМИ		
Відповідальність, санкції		
Обов'язкові реквізити податкової декларації: помилки та наслідки <i>Євгенія Нікітіна</i>	13	19
Звільнення роботодавця від відповідальності за несвоєчасну оплату праці в період воєнного стану: огляд судової практики <i>Катерина Литвиненко</i>	14	18

Найменування	Номер	Стор.
Працівники у ФОП-роботодавця: оформити, врахувати і... не помилитися <i>Олена Огай</i>	17	5
Новий Закон про колдоговори: вивчаємо новації (коментар до Закону України від 23.02.2023 № 2937-ІХ) <i>Катерина Литвиненко</i>	19	5
Орендар вчасно не повернув майно: податківці вигадали ПДВ-покарання для орендодавця (коментар до ІПК ДПС України від 07.04.2023 № 842/ІПК/99-00-21-03-02-06) <i>Світлана Куртенок</i>	20	5
Перевірки		
Не надали документи під час податкової перевірки. Чи можна долучити їх в межах судового розгляду? <i>Євгенія Нікітіна</i>	21	5
Взаємодія з держорганами, розрахунки з бюджетом		
Промажулися повз ПДВ-рахунок: як виправитися, щоб не погіршити <i>Світлана Куртенок</i>	13	16
Імплементация міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією в Україні	21	15
Інші питання		
Обов'язкові реквізити податкової декларації: помилки та наслідки <i>Євгенія Нікітіна</i>	13	19
Оновлено порядок заповнення реквізиту «Призначення платежу» в платіжках на сплату податків та ЄСВ (коментар до наказу МФУ від 22.03.2023 № 148) <i>Євгенія Нікітіна</i>	14	5
ЗВІТНІСТЬ		
Податкова звітність ФОП та самозайнятих осіб		
ФОП на загальній системі оподаткування: закриваємо 2022 рік <i>Євгенія Поставна</i>	14	7

Найменування	Номер	Стор.
Декларація з податку на доходи фізичних осіб (непідприємців)		
Оподаткування та декларування доходів, отриманих українськими біженцями за кордоном <i>Оксана Одрінська</i>	15	21
Подвійне оподаткування українських біженців за кордоном <i>Катерина Гамрецька</i>	20	15
Об'єднаний звіт з ЄСВ, ПДФО та ВЗ		
Сумісники в Податковому розрахунку: збірник ситуацій <i>Людмила Балла</i>	15	5
ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ, ІНШІ ПИТАННЯ		
Компенсація за затримку зарплати: виплачуємо в квітні 2023 року <i>Валентина Борисенко</i>	15	26
Компенсація за затримку зарплати: виплачуємо в травні 2023 року <i>Валентина Борисенко</i>	19	26
Компенсація за затримку зарплати: виплачуємо в червні 2023 року <i>Валентина Борисенко</i>	23	25
Місяць за 5 хвилин: квітень 2023 року <i>Євгенія Волох</i>	16	25
Місяць за 5 хвилин: травень 2023 року <i>Євгенія Волох</i>	20	19
Місяць за 5 хвилин: червень 2023 року <i>Євгенія Волох</i>	24	22
Календар бухгалтера та ФОП на травень 2023 року <i>Євгенія Волох</i>	16	26
Календар бухгалтера та ФОП на червень 2023 року <i>Євгенія Волох</i>	20	20
Календар бухгалтера та ФОП на липень 2023 року <i>Євгенія Волох</i>	24	20

Не надали документи під час податкової перевірки. Чи можна долучити їх в межах судового розгляду?

Якщо платник податків не встигає під час перевірки та строку, відведеного для надання заперечень до акта перевірки, надати податківцям повний обсяг документів, то чи можна долучити «нестачу» до судового розгляду? Відповідь знайдете у матеріалі.

Євгенія Нікітіна
«ПБ», № 21/2023, с. 5

Момент переходу права власності на транспортні засоби: передача майна чи державна реєстрація?

Транспортний засіб купили, але зареєструвати забули. Які можуть бути наслідки? Дізнайтеся з матеріалу позицію Великої Палати Верховного Суду, який, зокрема, відповів на питання про визначення моменту виникнення права власності у покупця транспортного засобу.

Катерина Литвиненко
«ПБ», № 22/2023, с. 11

Сервіс «Готівка на касі» у ФОП: регулювання та особливості обліку

Наявність POS-терміналів у торговцівнині не тільки обумовлена вимогами законодавства, але й дає нагоду підвищити прибутковості магазинів в очах покупців. Також POS-термінал може виконувати функції банкомата. Читайте в матеріалі, чим може привабити підприємця сервіс «Готівка на касі» від ПриватБанку.

Ірина Шевчук
«ПБ», № 23/2023, с. 9

Як не зацікавитися до суду за зарплатнею: від безстроковості до трьох місяців

За воєнних часів у питання визначення строку для звернення до суду із вимогами щодо стягнення заборгованості з оплати праці (компенсації за невикористану відпустку) були внесені деякі зміни. Цей матеріал на прикладі рішення Верховного Суду допоможе розібратися з цією ситуацією.

Катерина Литвиненко
«ПБ», № 21/2023, с. 7

**МІСЯЦЬ
ЗА 5 ХВИЛИН:**

ЧЕРВЕНЬ

2023 РОКУ

Резидент Дія Сіті: оподаткування винагороди, наданих днів відпочинку та дотримання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю

Спеціальний режим оподаткування Дія Сіті покликаний стимулювати розвиток IT-сектора. Про особливості оподаткування режиму Дія Сіті, які стосуються гіг-спеціалістів та працівників резидента Дія Сіті, дізнайтеся з цього матеріалу.

Оксана Одрінська
«ПБ», № 22/2023, с. 6

Порядок блокування податкових накладних: знову зміни...

Нещодавно Кабмін постановою від 02.06.2023 № 574 в чергове «вдосконалив» порядок блокування ПН/РК, внісши зміни до постанови КМУ від 11.12.2019 № 1165, яка, власне, регулює цей порядок. Чого очікувати від внесених змін — читайте в матеріалі.

Світлана Куртенок
«ПБ», № 23/2023, с. 5

Податок на нерухомість: огляд свіжих роз'яснень податківців

Закон України від 11.04.2023 № 3050-ІХ, який набув чинності 06.05.2023, уточнив та врегулював деякі питання застосування «воєнного» звільнення від нарахування та сплати податку на нерухомість. Як тлумачать податківці оновлені норми ПКУ щодо цього питання, читайте в матеріалі.

Євгенія Попова
«ПБ», № 24/2023, с. 12

Податковий кредит з ПДВ: визначаємося з періодом формування

Для того щоб задекларувати податковий кредит, у платника ПДВ не лише мають бути документальні підстави, а й він ще має визначитися з тим, в декларацію за який саме звітний період його «покласти». І часом цю задачу не так вже й легко розв'язати. Розібратися з цим допоможе наш матеріал.

Світлана Куртенок
«ПБ», № 24/2023, с. 6

КАЛЕНДАР БУХГАЛТЕРА ТА ФОП НА ЛИПЕНЬ 2023 РОКУ

07 ЛИПЕНЬ						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ВАЖЛИВО! Відповідно до п.п. 69.1 підрозд. 10 розд. XX ПКУ в разі **відсутності у платника податків можливості** **1** своєчасно виконати свій податковий обов'язок щодо дотримання термінів сплати податків та зборів, подання звітності, в тому числі звітності, передбаченої п. 46.2 ПКУ, платники податків звільняються від передбаченої ПКУ відповідальності з обов'язковим виконанням таких обов'язків протягом шести місяців після припинення або скасування воєнного стану **2**.

Водночас згідно із Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 03.03.2022 № 2115-IX в період дії правового режиму воєнного стану до платників податків не застосовується відповідальність за неподання або несвоєчасне подання «неподаткової» звітності, зокрема до органів статистики, за умови, що така звітність буде подана протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану в Україні.

ВСТИГНІТЬ ПОДАТИ

04
Вт

Звіт про товарооборот торгової мережі (**форма № 1-торг** (місячна)) за червень 2023 року

Звіт з праці (**форма № 1-ПВ** (місячна)) за червень 2023 року

Звіт з праці (**форма 1-ПВ** (квартальна)) за II квартал 2023 року

Звіту про заборгованість з оплати праці (**форма № 3-борг** (місячна)) за червень 2023 року

Звіт по заборгованості страхувальника зі сплати страхових коштів до Фонду соціального страхування України за I півріччя 2023 року **3**

10
Пн

Звіт про обсяги виробництва та реалізації спирту (**форма № 1-РС**) за червень 2023 року

Звіт про обсяги виробництва та реалізації алкогольних напоїв (**форма № 2-РС**) за червень 2023 року

Звіт про обсяги виробництва та реалізації тютюнових виробів (**форма № 3-РС**) за червень 2023 року

Звіт про обсяги придбання та реалізації алкогольних напоїв у оптовій мережі (**форма № 1-ОА**) за червень 2023 року

Звіт про обсяги придбання та реалізації тютюнових виробів у оптовій мережі (**форма № 1-ОТ**) за червень 2023 року

Звіт про обсяг оптового товарообороту (**форма № 1-опт** (місячна)) за червень 2023 року

14
Пт

Звіт про використання КОРО та РК (**форма № ЗВР-1**) за червень 2023 року

Довідку про використанні РК за червень 2023 року

Податкову декларацію з **ПДВ** за червень 2023 року

Декларацію з **акцизного податку** за червень 2023 року

Податкову декларацію з **плати за землю** (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності) за червень 2023 року (платники, які подають звітність щомісяця, без подання річної декларації)

Розрахунок з **рентної плати за користування радіочастотним ресурсом** України (додаток 4¹ до Податкової декларації з рентної плати) за червень 2023 року

Розрахунок з **рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводневої сировини** (додаток 2¹ до Податкової декларації з рентної плати) за червень 2023 року

Розрахунок з **рентної плати за транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України** (додаток 11¹ до Податкової декларації з рентної плати) за червень 2023 року

Податкову **декларацію платника ЄП групи 3** на період дії воєнного, надзвичайного стану в Україні за червень 2023 року (юрособи та ФОП — одиниці групи 3, які використовують особливості оподаткування, встановлені п. 9 підрозд. 8 розд. XX ПКУ (ставка ЄП — 2%))

25
Вт

Звіт про обсяги реалізованих послуг (**форма № 1-послуги** (квартальна)) за II квартал 2023 року

Звіт про продаж і запаси товарів (продукції) в оптовій торгівлі (**форма № 1-опт** (квартальна)) за II квартал 2023 року

Звіт про продаж і запаси товарів у торговій мережі (**форма № 3-торг** (квартальна)) за II квартал 2023 року

31
Пн

Фінзвітність за I півріччя 2023 року до органів статистики **4**

ВСТИГНІТЬ СПЛАТИТИ

19
ф

ЄСВ «за себе» за II квартал 2023 року (ФОП) 5
Авансовий внесок з **ПДФО за II квартал 2023 року** (ФОП-загальносистемники)

20
чт

Авансовий внесок з **ЄП** за липень 2023 року (єдинники груп 1–2) 6
ЄСВ із зарплати (доходу) за червень 2023 року

28
пт

ЄСВ із зарплати (доходу) за червень 2023 року (гірничі підприємства)
Транспортний податок за II квартал 2023 року
Податок на нерухоме майно за II квартал 2023 року
Авансовий внесок з **туристичного збору** за липень 2023 року (платники, які сплачують туристичний збір авансами щомісяця)

31
пн

ПДВ за червень 2023 року
Акцизний податок за червень 2023 року
Плату за землю за червень 2023 року
Рентну плату за червень 2023 року
ПДФО з нарахованого, але не виплаченого доходу за червень 2023 року
ВЗ із нарахованого, але не виплаченого доходу червень 2023 року
ЄП за II квартал 2022 року (єдинники групи 4)
ЄП із сум доходів, що оподатковуються **за ставкою 2%** та задекларовані за березень 2023 року (платники ЄП групи 3)

Зауважимо: на 30.07.2023 припадає граничний строк сплати податків за червень 2023 (ПДВ, акцизного податку, плати за землю, рентної плати, ПДФО та ВЗ з нарахованого, але не виплаченого доходу, ЄП за ставкою 2%). Водночас відповідно до п. 57.1 ПКУ в разі, якщо граничний строк сплати податків припадає на вихідний або святковий день, останнім днем сплати вважатиметься операційний (банківський) день, що настає за таким вихідним або святковим днем. Таким чином, оскільки 30.07.2023 — вихідний день (неділя), останнім строком сплати буде **31.07.2023**.

ДО ВІДОМА. В календарі наведено основні форми статистичної звітності. Повний перелік форм державних статистичних спостережень на 2023 рік 7, а також терміни подання форм статистичної та фінансової звітностей 8 наведено на офіційній вебсторінці Державної служби статистики України. Крім цього, підприємство може отримати перелік статистичних форм за кодом ЄДРПОУ за посиланням: <https://ess.ukrstat.gov.ua/>. Також нагадуємо,

що з 01.01.2023 набрав чинності Закон України «Про офіційну статистику» від 16.08.2023 № 2524-IX, ч. 4 ст. 10 якого передбачає, що респонденти подають статистичну звітність та фінансову звітність виробникам офіційної статистики виключно в електронній формі. Безкоштовний сервіс для електронного звітування за статистичними звітами «Кабінет респондента» можна знайти за посиланням: <https://statzvit.ukrstat.gov.ua>.

1 Див. матеріал «На тих, хто може та не може виконувати податкові обов'язки, розрахуйся!» // «ПБ», № 34/2022, с. 5.
2 Див. матеріал «А на податковому фронті чергові зміни...» // «ПБ», № 21/2022, с. 7.
3 Звіт подають у строк до 10.07.2023. Його подають лише ті страховальники, які мають заборгованість зі сплати страхових коштів на соцстрахування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та (або) на соцстрахування від нещасних випадків на виробництві, які спричинили втрату працездатності. У разі погашення страховальником заборгованості до кінця звітного періоду звітність до ФСС не подають.
4 Проміжну фінансову звітність відповідно до п. 5 Порядку подання фінансової звітності, затвердженого постановою КМУ від 28.02.2000 № 419 (далі — Порядок № 419), слід подавати не пізніше 30.07.2023, але, оскільки це неробочий день (неділя), термін подання згідно з п. 10 Порядку № 419 переноситься на перший робочий день — 31.07.2023 (понеділок).
5 З 01.03.2022 до припинення або скасування воєнного стану в Україні та протягом 12 місяців після припинення або скасування воєнного стану ФОП мають право не нараховувати, не обчислювати та не сплачувати ЄСВ «за себе» (п. 9¹⁹ розд. VIII Закону про ЄСВ).
6 Відповідно до п. 9.1 підрозд. 8 розд. XX ПКУ тимчасово, з 01.04.2022 до припинення або скасування режиму воєнного стану, ФОП — платники ЄП груп 1 та 2 мають право **не сплачувати ЄП**.
7 https://ukrstat.gov.ua/table/table_2023/zm_tab_2023.htm
8 https://ukrstat.gov.ua/plan_stat/2022/gr_form_23.htm

